

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 13.04.2015
Vår ref.: 200806710-37
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tor Carlsen

Oversendelse av klage på vedtak om Eidsåa kraftverk av 26.5.2014.

Vedtak om Eidsåa kraftverk av 26.5.2014 er påklaget av Lars Fullu.

Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 26.5.2014. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NVE mottok søknad datert 29.9.2010, om tillatelse til bygging og drift av Eidsåa kraftverk i Nore og Uvdal kommune i Buskerud. Saken ble sendt på høring den 22.11.2010 og NVE var på befaring den 23.8.2011. NVEs vedtak om avslag ble fattet den 26.5.2014. I vedtaket la NVE avgjørende vekt på vurderingene av negative konsekvenser for naturmangfold i Eidsåa. NVE mente også at det var et vesentlig moment at tiltaket ville få negative virkninger for elvepadling i vassdraget.

Klagen

Lars Fullu har sendt inn klage på NVEs vedtak den 16.6.2014. Klagen ble utdypet i brev av 23.6.2014. Lars Fullu er største grunneier i prosjektet og har klagerett på vedtaket. Klagen er kommet innen klagefristen. Klager bestrider ikke de negative virkningene av tiltaket, men mener NVE har lagt for liten vekt på de positive sidene av økt fornybar kraftproduksjon og inntekter for grunneiere. Klager ønsker at vedtaket om avslag omgjøres til vedtak om konsesjon til tiltaket. Klagen er utdypet med følgende argumentasjon:

«Undertegnede er største grunneier i tilknytning til vannveien, og driver på heltid med melkeproduksjon. Det er et uttalt mål fra regjeringen at det skal satses på å øke matproduksjonen i Norge og at dette skal skje ved at eksisterende bruk utvider produksjonen. Jeg har de senere årene leiet mer jord i nabolaget og har godt grunnlag for økt produksjon, men mangler tilfredsstillende driftsbygning for å øke melkeproduksjonen og fullt utnytte den økte mengden av egenprodusert grovfor. Utleie av fallrettigheter og drift av kraftverk var ment å gi inntekter som var tiltenkt investeringer i ny driftsbygning.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

I det videre har jeg forsøkt å gi min vurdering av noen av elementene i NVEs avslag på konsesjonssøknaden.

Hensynet til padlerinteressene er etter NVEs mening et vesentlig moment i konsesjonsspørsmålet. Det virker ikke særlig rettferdig at 10 – 15 padleres ubegrensede bruk av vassdraget i året skal være nok til å nekte grunneierne inntekter på pluss/minus en halv million i året. Inntekter som kan være avgjørende for videre drift av gardsbruk og for bosetting i området. Det er heller ikke mulig for grunneierne å tjene penger på denne padleaktiviteten med dagens lovverk. Aktiviteten i elven er også bare aktuell i korte perioder med nok vann. Med bruk av deler av vannet til kraftproduksjon vil det i periodene med mye vann i forbindelse med f.eks. snøsmelting fremdeles være nok vann til padling i perioder, men ikke nødvendigvis i de samme periodene som tidligere. Min vurdering er at konsekvensene for padtermiljøet, ved en utbygging, er små.

Når det gjelder traseen for rørgaten så kan vurderingen av denne deles opp i to deler. Ovenfor og nedenfor Haugje bru. Hele rørgaten vil være nedgravet. På nedsiden av broen vil rørgaten følge eksisterende veianlegg og ellers gå gjennom områder som nettopp har vært gjenstand for hogst og kommer således ikke i konflikt med noen naturverdier. Oppstrøms fra broen vil rørgaten krysse den kommunale veien til Juvsgrend og følge denne oppover til inntaksdammen. Avstanden fra veien til elven overskrider ikke 50 meter, og rørgaten ligger midt i denne traseen. Området krysses også allerede av en krafledning med tilhørende kraftgate. I dette området vil det måtte bli til dels store inngrep gjennom blant annet utsprengning av rørgate i grunnfjellet, samt etablering av en permanent vei fram til inntaksdammen. Det finnes imidlertid en gammel driftsvei i dette skogområdet, så det har vært drevet aktivitet også her tidligere. I følge NVEs egen beskrivelse er det ikke registrert noen naturverdier i dette området. Min vurdering er at konsekvensene på naturmiljøet ved bygging av rørgaten er små ut over allerede eksisterende inngrep i det angjeldende området.

Når det gjelder miljøverdiene så har jeg ingen forutsetning for å trekke de observasjonene som er gjort i tvil. Imidlertid synes det nødvendig å gjøre oppmerksom på den ordbruken som NVE selv har i sine vurderinger. Når det gjelder funn av rødlistearter i området i kategori A er disse enten «sparsomme mengder», «påvist» eller «noe». Så til tross for at dette er et område som ikke har vært utsatt for inngrep i uminnelige tider og har hatt opprettholdelse av naturlig vannføring har dette ikke ført til noen store populasjoner av disse artene. Det er derfor ingen grunn til å anta at det selv med dagens vannføring vil bli noen vekst i populasjonene. Det tas også i NVEs vurdering inn en spekulasjon om funn av en sterkt truet art (fossefiltlav) uten at dette er nærmere klarlagt nå hele 4 år etter Bekkekløftregistreringene i området fant sted. Spekulasjoner hører etter min mening ikke hjemme i en slik offentlig vurdering.

Det er også diskutert en naturtype som har fått B-verdi i Bekkekløftregistreringen uten at jeg forstår hvorfor denne er tatt med i NVEs vurdering da den etter min ringe forståelse av geografien og beskrivelsen av lokaliteten må ligge godt oppstrøms for inntaksdammen og således ikke vil bli berørt av en utbygging. NVE har i sin vurdering av søknaden lagt til grunn §§ 4 og 5, samt §§ 8- 12 i Naturmangfoldsloven. Jeg vil imidlertid argumentere at §§ 4 og 5 ikke alene kan være til hinder for dette tiltaket, da NVEs begrunnelse på dette punkt er meget generell og slik sett vil ramme et hvert tiltak på et hvert sted hvor det finnes en naturtype. I forhold til § 10 om samlet belastning argumenterer NVE med samlet belastning på naturtypen i hele kommunen grunnet andre utbygginger, mens dette ikke er tilfellet for vurderingene etter §§ 4 og 5 hvor det kun legges vekt på funn gjort i Eidsåa og ikke tilsvarende funn i resten av kommunen. Det er også på sin plass å nevne at Eidsåa i Bekkekløftregistreringen etter sigende

var en svak firer, uten at jeg har noen grunn til å hevde at den «gikk opp» en karakter i og med de den gang allerede foreliggende konsesjonssøknader for vassdraget.

NVE finner det for godt å ikke gjøre noen vurdering etter Naturmangfoldslovens § 14 som sier at «tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser» og nevner heller ikke formålsparagrafen som klart presiserer at lovens grunnlag er «bærekraftig bruk og vern også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden». NVE har således ikke tatt inn i sin vurdering etter Naturmangfoldsloven tatt inn de positive ringvirkninger som tidligere nevnt av en slik utbygging, ei heller hvilke konsekvenser det «i fremtiden» vil ha på det lokale naturmiljøet hvis gardsbruk legges ned, kulturlandskapet gror igjen, beitedyr forsvinner, ol som en følge av at det ikke gis tillatelse til det omsøkte tiltaket. Det er gitt en liten vurdering mot slutten av dokumentet hvor den samfunnsmessige fordelene av tiltaket er kraftproduksjonen, så tiltaket i seg selv er da også etter deres mening positivt, men de positive sidene av tiltaket settes ikke videre opp mot de andre sidene av saken.

Jeg håper at jeg gjennom klagen har fått gjort oppmerksom på visse deler av NVEs vurderinger som jeg mener har gjort at de har gitt avslag på søknaden om konsesjon på for tynt grunnlag. Jeg vil avslutningsvis trekke fram noen ting som jeg mener gjør at konklusjonen bør omgjøres:

- 1) Det virker i vedtaket som om miljøverdiene alene ikke er nok til å nekte konsesjon i og med at NVE i avslaget fokuserer så sterkt på elvepadlerne.
- 2) Som argumentert tidligere er det min mening at elvepadlerne ikke vil lide nevneverdig som resultat av tiltaket. NVE sier også selv at det er uklart for dem ved hvilke vannføring padlingen gjennomføres, men likevel har de valgt å legge avgjørende vekt på dette i sitt avslag.
- 3) Selv om konsesjonssøknaden ble sendt inn i 2008 og befaring ble avholdt i 2011 og det således har vært god tid til saksbehandlingen inneholder vedtaket likevel feil. Det blir hevdet at Fylkesmannen var tilstede på befaringen av vassdraget, noe som ikke var tilfelle.
- 4) Høringsuttalelsene fra padlerinteressene kom lenge etter (høsten 2012) at høringsfristen gikk ut og vel et år etter NVEs befaring av elven. Likevel måtte de tillegges vekt da de kom før vedtak var gjort. Dette selv om vi først var lovet vedtak i løpet av våren 2012. Det bemerkes også at høringsuttalelsene fra padlermiljøet inneholder til dels motstridende opplysninger.
- 5) NVE mener at kriteriene i vannressursloven § 25; "Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet", ikke er oppfylt. Jeg vil argumentere med at det er ikke lagt nok vekt på fordelene ved tiltaket, og heller ikke de samfunnsmessige konsekvensene ved å nekte konsesjon, for grunneiere og lokalsamfunn, hverken på kort eller lang sikt.

Hvis departementet på noe tidspunkt i sin vurdering av denne klagen føler behov for ytterligere informasjon i saken, står jeg til disposisjon.

Med håp om en positiv behandling og ønske om en god sommer.»

NVEs vurdering av klagesaken

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (jmfør forvaltningsloven § 33).

Klager er uenig med NVE i hvor stor grad padleinteresser vil bli berørt ved en utbygging av Eidsåa kraftverk. Høringspartenes syn og klagers syn er diskutert i vårt vedtak av 26.5.2014. Her går det også frem hva som er NVEs syn på virkninger for elvepadling. NVE konstaterer at det er uenighet mellom NVE og klager om hvor stor påvirkning det vil bli for padleinteresser.

Klager er uenig i NVEs vurdering at tekniske inngrep i forbindelse med rørgatetraseen vil ha vesentlige virkninger for naturmiljøet. NVE har i sitt vedtak vektlagt at Eidsåa kraftverk vil påvirke naturmiljøet både ved å fraføre vann i elva og ved tekniske inngrep i forbindelse med rørgatetraseen. I NVEs vedtak er det presisert at NVE mener inngrepene vil bli vesentlig større enn hva som fremgår av søknaden.

Klager mener at NVE spekulerer i mulige funn av ytterligere sjeldne og truede arter, og mener at slike spekulasjoner ikke hører hjemme i en offentlig utredning. NVE vil her presisere at vurderinger av påvirkninger på naturtyper og arter må basere seg på faglige undersøkelser og vurderinger. En søknad om konsesjon etter vannressursloven skal etter § 23 i loven inneholde nødvendige opplysninger om fordeler og ulemper av tiltaket. I medhold av denne paragrafen kreves det at søknader inneholder en kartlegging av konsekvenser for biologisk mangfold. En vesentlig del av denne kartleggingen er å kartlegge sannsynlighet for forekomst av rødlistede arter. Som en del av konsesjonsbehandlingen foretar NVE en vurdering av et omsøkt tiltaks virkninger for naturmangfold og forholdet til naturmangfoldloven. Basert på søknaden og biomangfoldrapporten, høringsuttalelser, tilgjengelig kunnskap i databaser og rapporter gjør NVE en faglig vurdering av sannsynlige påvirkninger på naturmangfold. En vesentlig del av denne vurderingen er om tiltaket vil være i strid med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven. NVE mener det ville være en vesentlig mangel dersom ikke sannsynlig påvirkning på sjeldne og truede arter og økosystemer var en del av vurderingen av fordeler og ulemper for Eidsåa kraftverk.

Klager mener at NVE bør vurdere tiltaket etter naturmangfoldloven § 14 som tilsier at tiltak etter naturmangfoldloven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. NVE presiserer at Eidsåa kraftverk vurderes etter vannressurslovens paragraf 25 som er en mer omfattende avveining av alle fordeler og ulemper for allmenne og private interesser.

NVE har følgende kommentarer til de fem konkrete punktene avslutningsvis i brevet som klager mener gir grunnlag for omgjøring av vedtaket:

1. NVE har i vedtaket av 26.5.2015 lagt avgjørende vekt på konsekvenser for naturverdier. NVE mener det er riktig å i tillegg diskutere konsekvenser for padleinteressene da Eidsåa er en viktig elv for elvepadlere.
2. NVE konstaterer at vi er uenige i vurderingen av konsekvenser for elvepadling.
3. NVE beklager at vi ved en feiltakelse har skrevet at Fylkesmannen deltok på befaringen. Klager har rett i at Fylkesmannen ikke deltok på NVEs befaring av kraftverket. NVE vil presisere at hvem som deltar på befaring ikke har konsekvenser for utfallet av konsesjonsbehandlingen.
4. Etter forvaltningsloven er NVE nødt til å vurdere alle saksrelevante innspill som kommer inn før vedtaket er fattet. NVE vurderte at innspillene som kom fra Oslo elvesportklubb, Heidal idrettslag, Notodden padleklubb, Vinje padleklubb, Padlegruppa i Bø, NTNUI, Kongsberg padleklubb og Norges padleforbund var relevante for saken og måtte tillegges vekt. NVE

presiserer at fordeler og ulemper ved tiltak skal vurderes etter vannressursloven uavhengig av om det kommer inn spesifikke høringsuttalelser for temaene eller ikke.

5. NVE har vurdert fordeler og ulemper ved tiltaket etter vannressursloven § 25. NVE ser at tiltaket vil gi produksjon av ny fornybar energi, generere skatteinntekter og gi inntekter til søker og grunneiere. Småkraftverk er viktig i den politiske satsningen på fornybar energi. NVE presiserer at vi mener ulempene ved tiltaket er større enn fordelene.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 26.5.2014. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jmfør forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sakens dokumenter

Kopi:

Eidsåa Kraft AS